

Radosław Dyki

Jak zapewnić terminową zapłatę w transakcjach handlowych

– komentarz dla praktyków

– przykłady

– wzorcowe regulaminy postępowania
dla przedsiębiorców i podmiotów publicznych

(z suplementem elektronicznym)

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2020

Spis treści

Wstęp	9
I. Ogólnie o przeciwdziałaniu opóźnieniom w płatnościach	11
I.1. Kredyt kupiecki	11
I.2. Regulacje prawne – dyrektywy UE i ustawy	12
I.3. Cel regulacji	13
I.4. Maksymalny termin zapłaty	13
I.5. Odsetki jako opłata za odroczenie terminu zapłaty (udzielenie kredytu kupieckiego) a odsetki za przekroczenie terminu zapłaty	14
I.6. Rekompensata za koszty odzyskiwania należności	14
I.7. Pozostałe regulacje zawarte w ustawie	15
I.8. Odrębne regulacje służące przeciwdziałaniu opóźnieniom w płatnościach	16
I.9. Brak przymusu korzystania z uprawnień oraz brak możliwości ograniczenia uprawnień	17
II. Transakcje handlowe	19
II.1. Definicja transakcji handlowej	19
II.2. Dostawa towaru	19
II.3. Świadczenie usługi	20
II.4. Związek z wykonywaną działalnością	21
II.5. Wyłączenia spod zastosowania ustawy	22
II.5.1. Ogólnie o wyłączeniach	22
II.5.2. Długi objęte postępowaniem upadłościowym lub restrukturyzacyjnym	23
II.5.3. Umowy dotyczące czynności bankowych	23
II.5.4. Umowy zawierane pomiędzy podmiotami zaliczanymi do sektora finansów publicznych	25
II.6. Forma umowy	26
III. Podmioty, do których ma zastosowanie ustawa	29
III.1. Przedsiębiorcy, podmioty publiczne, konsumenci	29
III.2. Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców	30
III.3. Podmioty prowadzące działalność niezaliczaną do działalności gospodarczej	32
III.4. Podmioty dokonujące zamówień według przepisów o zamówieniach publicznych	33
III.5. Osoby wykonujące wolny zawód	36
III.6. Zagraniczni przedsiębiorcy	37
III.7. Podmioty publiczne i podmioty lecznicze	39
III.8. Mikro, mały, średni i duży przedsiębiorca	41
IV. Terminy zapłaty	45
IV.1. Termin zapłaty a swoboda umów	45
IV.2. Termin zapłaty a wymagalność	45
IV.3. Jak liczyć terminy	45

IV.3.1.	Oznaczenie terminu zapłaty.....	45
IV.3.2.	Terminy oznaczone w dniach	46
IV.3.3.	Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach.....	47
IV.3.4.	Dni wolne od pracy.....	50
IV.4.	Termin zapłaty w transakcjach handlowych	52
IV.4.1.	Różne terminy dla różnych podmiotów	52
IV.4.2.	Określenie terminu zapłaty w umowie	52
IV.4.3.	Początek biegu terminu zapłaty	54
IV.4.4.	Długość terminu zapłaty	55
IV.4.5.	Chwila zapłaty i wygaśnięcie zobowiązania do zapłaty wynagrodzenia.....	58
IV.4.6.	Udokumentowanie faktu doręczenia faktury oraz dostawy towaru lub wykonania usługi	59
IV.4.7.	Zapłata przed terminem – zastrzeżenie terminu na korzyść stron, skonto.....	61
IV.4.8.	Prolongata terminu zapłaty	65
IV.4.9.	Termin zapłaty w sytuacji badania towaru lub usługi	66
IV.4.10.	Dokonywanie zapłaty wynagrodzenia częściami	68
IV.5.	Terminy zapłaty w sytuacji, gdy dłużnikiem jest podmiot publiczny.....	69
V.	Odsetki	73
V.1.	Ogólnie o odsetkach	73
V.2.	Rodzaje i wysokość odsetek	75
V.2.1.	Odsetki umowne	75
V.2.2.	Odsetki ustawowe	75
V.2.3.	Odsetki maksymalne.....	76
V.2.4.	Odsetki ustawowe za opóźnienie w rozumieniu Kodeksu cywilnego ...	77
V.2.5.	Odsetki maksymalne za opóźnienie.....	78
V.2.6.	Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych.....	79
V.2.7.	Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych	80
V.2.8.	Ustawowe odsetki za opóźnienia w płatnościach w rozumieniu dyrektywy 2011/7/UE.....	81
V.3.	Obliczanie kwoty odsetek.....	82
V.3.1.	Wzór na obliczanie odsetek	82
V.3.2.	Zmiana stawki odsetek.....	83
V.4.	Odsetki stanowiące opłatę za odroczenie terminu zapłaty (udzielenie kredytu kupieckiego)	84
V.4.1.	Podmioty uprawnione do dochodzenia odsetek jako opłaty za odroczenie terminu zapłaty i zobowiązane do ich zapłaty	84
V.4.2.	Warunki dochodzenia odsetek jako opłaty za odroczenie terminu zapłaty	86
V.4.3.	Okres, za który przysługują odsetki jako opłata za odroczenie terminu zapłaty	86
V.4.4.	Wysokość odsetek jako opłaty za odroczenie terminu zapłaty	89
V.5.	Odsetki za opóźnienie związane z przekroczeniem terminu zapłaty	92
V.5.1.	Podmioty uprawnione do dochodzenia odsetek za przekroczenie terminu zapłaty i zobowiązane do ich zapłaty	92
V.5.2.	Warunki dochodzenia odsetek za przekroczenie terminu zapłaty.....	93

V.5.3. Okres, za który przysługują odsetki za przekroczenie terminu zapłaty	93
V.5.4. Wysokość odsetek za przekroczenie terminu zapłaty	96
V.6. Odsetki w przypadku dokonywania zapłaty wynagrodzenia częściami.....	99
V.7. Płatność odsetek.....	100
V.8. Zaliczanie spłaty wynagrodzenia i odsetek	101
VI. Rekompensata i pozostałe uprawnienia wierzyciela.....	105
VI.1. Rekompensata kosztów odzyskiwania należności.....	105
VI.1.1. Czym jest rekompensata i warunki jej otrzymania	105
VI.1.2. Wysokość rekompensaty	107
VI.1.3. Koszty odzyskiwania należności przekraczające kwotę rekompensaty	108
VI.1.4. Rekompensata w przypadku świadczenia spełnianego częściami.....	108
VI.2. Możliwość wypowiedzenia lub odstąpienia od transakcji handlowej	109
VI.3. Zastrzeżenie prawa własności	111
VI.4. Odszkodowanie w przypadku zwłoki dłużnika.....	112
VI.5. Rażąco nieuczciwe lub zabronione postanowienia umowne.....	113
VI.5.1. Postanowienia umowne rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela.....	113
VI.5.2. Nieważność zabronionych postanowień umownych ograniczających uprawnienia wierzyciela	114
VI.6. Wydłużanie terminów zapłaty jako czyn nieuczciwej konkurencji.....	115
VI.7. Ulga na złe długi w podatkach dochodowych oraz w podatku VAT	116
VI.8. Oświadczenie o statusie dużego przedsiębiorcy.....	118
VI.9. Publikacja danych o praktykach płatniczych określonych podmiotów	118
VI.10. Administracyjne postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych	120
VII. Dochodzenie uprawnień przed sądem	129
VII.1. Postępowanie sądowe	129
VII.1.1. Ogólnie o postępowaniu sądowym.....	129
VII.1.2. Postępowanie nakazowe związane z transakcjami handlowymi ..	130
VII.1.3. Postępowanie nakazowe związane z zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub uznaniem długu.....	132
VII.1.4. Postępowanie upominawcze.....	133
VII.1.5. Tryb zwykły. Postępowanie w sprawach gospodarczych.....	135
VII.1.6. Postępowanie zabezpieczające.....	137
VII.2. Organizacje społeczne	138
VII.3. Przedawnienie roszczeń.....	139
VII.3.1. Przedawnienie roszczenia i jego skutki	139
VII.3.2. Ogólne terminy przedawnienia	141
VII.3.3. Przerwanie biegu przedawnienia.....	143
VII.3.4. Zawieszenie biegu przedawnienia	145
VII.3.5. Przedawnienie należności głównej.....	146
VII.3.6. Przedawnienie odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych ...	148
VII.3.7. Przedawnienie odsetek kapitałowych za udzielenie kredytu kupieckiego.....	151
VII.3.8. Przedawnienie kosztów odzyskiwania należności	152

Załączniki	157
Załącznik 1 Regulamin postępowania związany z terminami zapłaty w transakcjach handlowych – dla przedsiębiorcy.....	159
Załącznik 2 Regulamin postępowania związany z terminami zapłaty w transakcjach handlowych – dla podmiotu publicznego niebędącego podmiotem leczniczym	169
Załącznik 3 Regulamin postępowania związany z terminami zapłaty w transakcjach handlowych – dla podmiotu publicznego będącego podmiotem leczniczym.....	179
Załącznik 4 Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.....	189
Załącznik 5 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych	210